

NVA-BIJEENKOMST OVER GEVOLGEN WATERBERGING VOOR LANDBOUW

Eerste eisen voor schadevergoedingen van boeren

Alle betrokken boeren in het toekomstige waterbergingsgebied Noord- en Zuid-Meene hebben bij waterschap Velt en Vecht een schadevergoeding geëist in verband met het besluit om landbouwgronden als waterbergingsgebied te gaan gebruiken. Zij maken gebruik van de planschaderegeling. De rechtszaak gaat de eerste jurisprudentie opleveren met betrekking tot waterbergingsgebieden.

Volgens het waterschap Velt & Vecht gaat het om landbouwgronden die vroeger ook al regelmatig onder water liepen in natte tijden. Jan-Arie van Belkum liet op het door de NVA georganiseerde congres 'Waterberging en landbouw' op 20 april in Zwolle doorschemeren dat hij de boeren weinig kans geeft in deze rechtszaak. Vanuit het Centrum voor Landbouw en Milieu was eenzelfde geluid te horen. In het gebied Noord- en Zuid-Meene (380 ha) kan ruim vier miljoen kubieke meter water geborgen worden, wat zal resulteren in een verlaging van de Overijsselse Vecht van zo'n 13 cm. Bovendien wordt het mogelijk om de Vecht weer te laten meanderen. In het gebied komt een nieuw gemaal, dat na een inundatie circa 20 procent van het water uit de polder zal moeten terugmalen naar de Vecht. De overige 80 procent van het water zal vanzelf terugstromen vanuit de polder in de rivier.

De bijeenkomst gaf ook informatie over een ander voorbeeld van waterberging op landbouwgrond en wel in het beheersgebied van waterschap Hunze en Aa's. Daar was zeer recent (half april) overeenstemming bereikt over de toewijzing van bergingsgebieden. Het oorspronkelijke plan, dat vijf opties kende, is enigszins uitgekleeft. Binnenkort kan één polder in principe als bergingslocatie gaan functioneren. Twee eerder voorgestelde bergingslocaties zijn vervallen. Wel zullen twee andere locaties, die aanvankelijk pas in de periode 2015-2020 aan de beurt zouden komen, naar voren geschoven worden. Concreet houdt het in dat deze twee polders in 2008 voor de berging van overtollig water ingericht moeten zijn.

De Stuurgroep Water 2000+ berekende in 2001 dat in de provincie Groningen voor in totaal 9200 hectare aan berging nodig was: 2600 ha landbouwgrond, 5500 ha in de ecolo-

gische hoofdstructuur en 1050 ha in woningbouwplannen als Blauwe Stad en Meerstad. Destijds vond weinig overleg met de direct betrokkenen plaats. Volgens Peter Prins van de NLTO is daarin nu het één en ander verbeterd. Op korte termijn zal slechts één akkerbouwgebied als bergingslocatie aangegeven worden.

Locatiekeuze

Na verhalen van Margo Meeuwissen van Waterschap Groot Salland over waterberging in Dalmsholte (zie H₂O nr. 17 uit 2003) en Willem Knol van Alterra over de effecten van waterberging op landbouwgrond (zie H₂O nr. 8 van 16 april jl. maakte Erik-Jan Houwing van het Hoogheemraadschap van Rijnland duidelijk dat de toewijzing van bergingslocaties ook geblokkeerd kan worden door andere overheden, met name de Rijks-overheid. Maar ook het voorbeeld van de gemeente Den Haag werd genoemd. Deze gemeente begon ondanks een negatief advies inzake de watertoets met de bouw van Leidse Veen in een nat gebied ten zuiden van de stad. Het gevolg is dat de eerste huizen nu natte kelders hebben. In het beheersgebied van Rijnland waren vijf bergingslocaties voorgesteld door het hoogheemraadschap. In het streekplan van de provincie zijn drie locaties daadwerkelijk opgenomen (zie ook pagina 12). De definitieve keuze kan echter nog niet genomen worden, omdat het kabinet in de Nota Ruimte een integrale afweging verlangt. Volgens Houwing zit de RO-discussie veel ingewikkelder in elkaar dan de discussie met betrekking tot natuur en landbouw.

Overigens moet Rijnland zijn missie ook beter uitdragen, vindt Houwing. ☐

Sleepdoek tegen vervuiling

Brabantse boeren introduceren een nieuw middel in de strijd tegen de emissie van gewasbeschermingsmiddelen: de Släpduk (sleepdoek), die ervoor zorgt dat minder chemische middelen nodig zijn om het gewas te beschermen.

Het in Zweden ontwikkelde plastic doek sleept over de planten, waardoor het gewas wordt opengetrokken. Hierdoor is de afstand tussen het gewas en de spuitdoppen kort en gelijkmatig. Daardoor ontstaat minder drift (verwaaien van het middel) en worden planten gelijkmatig besproeit. Vier deelnemers aan het project 'Schoon water' gaan de Släpduk dit jaar uitproberen. In het kader van het project proberen

boeren en tuinders in acht kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen omlaag te brengen. De resultaten zijn tot nu toe hoopgevend. De deelnemers zijn positief over het gebruik van de Släpduk. Brabant Water hoopt dat de doek ervoor zorgt dat minder chemische middelen in het grondwater terecht komen, wat de productie van drinkwater vergemakkelijkt. Ook de provincie ziet goede mogelijkheden de emissie van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Volgens de boerenorganisatie ZLTO leidt het gebruik van de Släpduk niet alleen tot een beter gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, maar ook tot lagere kosten. ☐

De Släpduk (foto: Thijs Bosker).